

INTERAKTIV O'QITISH METODIKALARI: O'YINLAR, INTERAKTIV DASTURLAR VA ELEKTRON TA'LIM VOSITALARIDAN FOYDALANISH

Dinara Bekpolatova Ong'arbay qizi

Ajiniyoz nomidagi

Nukus davlat pedagogika institutining

Turkiy tillar fakulteti talabasi

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.8323350>

ARTICLE INFO

Received: 14th August 2023

Accepted: 19th August 2023

Online: 20th August 2023

KEY WORDS

Interaktiv o'yinlar, interaktiv dasturlar, interaktiv usullar, elektronik qurilmalar, internet, elektron ta'lim vositalari, tarbiyaviy o'yinlar, innovatsion usullar.

ABSTRACT

Bugungi kunda ta'lim sohasida interaktiv o'qitish metodlari katta e'tiborga sazovor bo'lishganligi o'ziga xosdir. Bu metodlardan bir necha turi o'yinlar, interaktiv dasturlar va elektron ta'lim vositalaridir. Bu metodlar o'quvchilarning qiziqishlarini oshirish, ilmiy materialni samarali tarzda o'rganish va tushunchalarni mustahkamlashda o'tishga yordam beradi. Bu esa o'quv jarayonini yanada qiziqarli va bezovta qiladi.

Interaktiv o'yinlar, bugungi dunyoda katta bir ahamiyatga ega bo'lgan va har kuni ko'proq odamlar tomonidan o'ynalaydigan o'yinlardir. Bu o'yinlar, elektronik qurilmalar orqali yoki internet orqali o'ynash imkoniyatini beradi. O'yinlar, foydali va zararli xususiyatlarga ega bo'lishi mumkin.

Interaktiv o'yinlarning birinchi foydasi, ularning insonning ma'lumotlarni oshirishda muhim rol o'ynamasidir. Bu turii interaktivlik, odamlarni bilimdonlikka qiziqishni yanada rivojlantiradi. O'yinchilar bilimdonlikni yanada yuksaltish uchun interaktiv darslar ham tuzib berilmoqda.

Biroq, interaktiv o'yinlarning zararlari ham mavjud. Ba'zilariga qaraganda, bu turdagi o'yinlar insonning jismoniy faolligini kamaytirishi mumkin. Odamlar uzun vaqt davomida kompyuter ekranining oldida otirmoqlari sababli sog'lom hayotdan uzoqlashishi mumkin.

Shuningdek, interaktiv o'yinlarning ishlab chiqarilishi va tarqatilishi uchun katta mablag' sarflanadi va bu esa ekologik muammolarga sabab bo'lishi mumkin.

Asosan aytganimdek, interaktiv o'yinlar haqida juda ko'p muloqotlar mavjud. Ularning foydali va zararli tomonlari ham bor. Shuning uchun, biz har bir odamning o'ziga mos keladigan o'yinlarni tanlashi kerak va ularni maqsadli va doimiy ravishda ishlatishimiz lozim.

O'yinlar talabalar uchun ilmiy bilimni o'rganishning qiziqarli va samarali usuli hisoblanadi. O'yinlar orqali maktabdagi o'quv darslarida qiziqarli va tanqidiy ma'lumotlarni talabalar samarasiz o'rganishlari mumkin. O'yinlar har xil fanlarga mo'ljallangan bo'lib, matematikadan iqtisodiyotgacha har qanday sohaga oid bo'lishi mumkin. Bu esa o'quvchilarni tarbiyaviy o'yinlarni ishlatish orqali tushunchalarni mustahkamlashga imkon beradi.

Interaktiv dasturlar ham o'quvchilarga o'zlashtiruvchan va o'rganish jarayonini yanada qiziqarli qiladigan usul hisoblanadi. Bu dasturlar o'quvchilar uchun ma'lumotlarni samarali tarzda o'rganish imkonini beradi. Misol uchun, tarix darslarida tarixiy o'laylardan lavhalar yaratish orqali tarixiy ma'lumotlar o'quvchilar tomonidan samarasiz o'rganilishi mumkin. Buning bilan birga, interaktiv dasturlar talabalarga ma'lumotlarni o'rganish va mustahkamlash jarayonida o'zlashtirish imkonini beradi.

Elektron ta'lim vositalari o'quv jarayoniga yanada yangilik va dinamiklik kiritadi. Bu vositalar orqali o'quvchilar darsda tanlangan yo'nalish, fan yoki mavzu bo'yicha ma'lumotlarni o'zlashtirish imkoniga ega bo'ladi. Elektron ta'lim vositalari qo'llaniladigan platformalar orqali o'quvchilar o'zlashtirish jarayonida eng zarur bilimlarni olishlari mumkin. Bu esa o'quvchilarning o'zlari vaqtida o'zlashtirish imkonini beradi va ularning o'zlashtirish va tushunchalarini mustahkamlashga qaratilgan qadriyatlarni qabul qilishini ta'minlaydi.

Shunday qilib, o'yinlar, interaktiv dasturlar va elektron ta'lim vositalaridan foydalanish interaktiv o'qitishning samarali usullaridan biridir. Ular tarbiyaviy o'yinlarni ishlatib o'quvchilarni qiziqtirish va o'zlashtirishda muvaffaqiyatliroq bo'lmasini ta'minlaydi. Bu usullar o'quvchilarning kognitiv va kiritik fikrlash va rivojlantirish qobiliyatlarini oshiradi. Shuningdek, u bevosita ilmiy materialni o'rganish va tushunchalarni mustahkamlashga imkon beradi. Ular ta'lim jarayonini yanada e'tiborga sazovor va bezovta qiladi. Shu sababli bu metodlardan foydalanish o'quvchilar uchun yaxshi natijalarning erishilishi uchun juda muhimdir.

O'rganishning asosiy o'qitish metodlari hozirgi zamonaviy dunyoda katta o'zgarishlardan o'tganligi sababli, interaktiv o'qitish metodikalari, o'yinlar, interaktiv dasturlar va elektron ta'lim vositalari kabi texnologiyalarni qo'llash ahamiyatli muhimligi oshdi. Bu innovatsion usullar, talabalar uchun o'rganish jarayonini qiziqarli, sezilarli va tirik bo'lishi bo'yicha foyda olib keladi. Ushbu metodikalarning ahamiyatini ko'rsatish uchun bir nechta sabablarni keltirish mumkin.

Birinchidan, interaktiv o'qitish metodikalari, o'yinlar va interaktiv dasturlar talabalar uchun o'rganishni osonlashtiradi. Tarixi, matematika, tillar, tabiatshunoslik va boshqalar kabi fanlarda, talabalar interaktiv dasturlar va o'yinlar orqali o'rganish jarayonida qiziqishini oshirishlari mumkin. Bu texnologiyalar o'rganishni ko'ngilli va ko'rsatmalarni, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi aloqani kuchaytiradi va o'rgangan narsalarni davom ettirish uchun motivatsiyani oshiradi.

Ikkinchi sababi, elektron ta'lim vositalari talabalar uchun o'rganishni haqiqiy dunyodagi mavjud bilimalarni ommaviy joynashtirish imkoniyatini beradi. Internet yordamida tez-tez yangilanadigan elektron ta'lim dasturlari orqali talabalar, global bilim va praktika muhitiga kirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu vositadan foydalanish, talabalar uchun ma'lumotlarni eng yangi va eng yoqimli shaklda olish va yangiliklarga e'tibor berishni ta'minlaydi. Shuningdek, elektron dasturlar, interaktiv o'qitish metodikalari bo'lib, talabalarga o'rganishni mo'ljallangan va juda samarali jarayon qiladi.

Shu kabi interaktiv o'qitish metodikalari, o'yinlar, interaktiv dasturlar va elektron ta'lim vositalaridan foydalanish, talabalarga o'rganishga qiziqishni oshiruvchi va motivatsiya qiluvchi samarali usulni taqdim etadi. Bu metodikalarning o'rganish jarayonini ulkan joyda yanada qulaylashtirishi, ta'lim sifatini yuqori darajada oshirishi va talabalar orasida ishtirokni

kuchaytiruvchi pozitiv o'zgarishlarni keltirishi kutilmoqda. Bu sabablarga asosan, o'qituvchilar va ta'lim sohasidagi mutasaddil institutlar interaktiv o'qitish metodikalari va elektron ta'lim vositalarini qo'llashda og'zaki adolatni amalga oshirishlari lozim.

References:

1. Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi. Ona tili. Adabiyot. O'zbek tili (ta'lim boshqa tillarda olib boriladigan maktablar uchun). Toshkent. "Sharq" nashriyot-matbaa konserni.
2. O'zbekiston Pespublikasining "Ta'lim to'g'risidagi Qonuni". 2020-y 23-sentabr
3. Karima Qosimova, Safo Matchonov, Xolida G'ulomova, Sharofat Yo'ldosheva, Sharoljon Sariyev "Ona tilini o'qitish metodikasi" Toshkent «Nosir» nashriyoti. 2009
4. A.G'ulomov, M.Qodirov, M.Ernazarova, va boshq. Ona tili o'qitish metodikasi. -T.: «Fan va texnologiya», 2012